

Luku 18

Neuvostoliiton varjosta Euroopan unioniin

Oppikirjan sivut 152-161

Tehtävä kappaleesta 18.

- **Sivut 152 – 161**
- **Tehtävät 1. – 3. ja 5.**

Tehtävä 1: Pohdi, minkälaisia ongelmia Suomella oli ylläpitää itsestään kuvaa puolueettomana maana.

- **Tarve ottaa NL:n edut huomioon:**
 - **Suomi pyrki puolueettomuuteen, mutta oli esim. YK:n äänestyksissä muita maita varovaisempi, jos piti ottaa kantaa NL:n politiikkaan. Rauhanturvaus.**
 - **YYA-sopimus: voiko maa, jolla on sotilassopimus suurvallan kanssa, olla puolueeton?**
 - **Länsi näki Suomen NL:n satelliittina, käskyläisenä.**
- **Termi suomettuminen**
- **kertoi siitä, että Suomea ei pidetty lännen silmissä täysin puolueettomana maana.**

Tehtävä 2:

Miten ulkomaankauppa vaikutti Suomen ulkopolitiikkaan?

Oleennaista oli säilyttää hyvät kaupalliset suhteet sekä itään että länteen. Puolueettomuus tuki tätä ajatusta.

Tehtävä 2:

Miten ulkomaankauppa vaikutti Suomen ulkopolitiikkaan?

1. Lännen markkinat puu- ja paperiteollisuudelle elintärkeitä.

- **Suomi sai Neuvostoliitolta luvan liittyä Eftaan (1961) EEC:hen (1973).**
- **Saatiin myös länsimaisia kulutustavaroita!**
- **mutta vain ulkojäsen kummassakin kauppaliitossa eli taloudelliset sopimukset, mutta ei päätöksentekovaltaa**

2. Itään lähinnä metalli- ja koneteollisuuden tuotteita sekä kulutustavaroita (esim. vaatteet)

- **Tasapainon vuoksi Suomi myönsi Neuvostoliitolle aina samat edut – YYA.**
- **yhteistyötä sosialististen maiden talousjärjestön (SEV) kanssa.**

- **Bilateraalinen kauppa** oli Neuvostoliiton kauppamuoto, jota se kävi sosialistimaiden lisäksi Suomen ja Intian kanssa:
 - tuonti ja vienti yhtä suurta rahassa mitattuna
 - määräajoin sovittiin vaihdettavien tavaroiden ja palvelusten määrä (pohjana NL:n viisivuotistalous).

Ladoja, öljyä,
raakapuuta, halpoja
kulutustavaroita.

SUOMI

NEUVOSTOLIITTO

laivoja, vaateteollisuutta,
rakennusteollisuutta,
kenkiä, paperia ym.
teollisuustuotteita

Tehtävä 3: Miten Suomen integroituminen länteen on tapahtunut? Tiivistä kehitys muutamaan lauseeseen.

1. Suomi liittyi Eftaan ilman varsinaista jäsenyyttä ja päätösvaltaa.

- Sai sopimuksen taloudellisen hyödyn ulkomaankaupalle (**Finn-Efta**).
- Tärkeä kauppakumppani Iso-Britannia kuului siihen. Ilman Efta-jäsenyyttä Suomen pahin kilpailija Ruotsi olisi saanut merkittävän edun paperimarkkinoilla.

2. 1970-luvun alussa Suomi liittyi EEC:hen ulkojäseneksi, sillä se halusi säilyttää kilpailukykynsä Euroopassa (vapaakauppa).

3. Suomi järjesti Etyk-kokouksen (1975).

- Halusi todistaa suurvalloille puolueettomuuttaan.

4. Hakemus Eftan täysjäseneksi 1985.

- konsultoimatta ensin NL:a (eka kerta)

5. YYA-sopimus purettiin 1990-luvulla.

- NL:n valta heikkeni, tilalle tuli ystävyyssopimus ilman sotilasapua.

6. Suomi EU:n jäsenmaaksi 1995. Myös EMU:n (= eurot).

- Suomi halusi integroitua poliittisesti länteen ja pysyä mukana taloudellisessa kilpailussa ja kehityksessä.

• Suomi NATO:n tarkkailijaksi ja "rauhankumppanuus"-jäseneksi.

- 1990-luvulla.

Tehtävä 5

Laita seuraavat historian tapahtumat kronologiseen järjestykseen:

1.f) valvontakomissio poistuu Suomesta (1947)

2.e) YYA-sopimus solmitaan (1948)

3.a) Porkkalan palautus (1956)

4.c) noottikriisi (1961)

5.d) Kekkonen jatkaa presidenttinä poikkeuslailla (1973)

6.b) EU:n jäsenyys (1995)